

l·limones que cauen

DE LA CRÍTICA

Hi ha diversos tipus de crítica literària, i encara més de crítics. Hi ha qui fa literatura sobre literatura, hi ha qui fa un esbós sintètic del treball objecte de crítica i acaba amb uns mots de valoració i hi ha qui explica a l'autor per què, en lloc del que ha escrit, havia d'escriure una altra cosa; i li diu el que calia escriure. Aquest tipus de comentarista de llibres és molt freqüent en les lletres catalanes. Menys nombrosos són els crítics que fan una anàlisi rigorosa de les obres que comenten, els resultats de la qual poden trobar acceptables fins i tot els autors a qui no sigui favorable; aquests crítics fan la seva anàlisi a base d'un mètode que els porta a conclusions que es diria inevitables, favorables o adverses, possiblement no suggerides d'antuvi per la lectura, sinó, sense que la voluntat del crític hi sigui per a res, com a resultat del mètode al qual s'ha sotmès l'anàlisi d'un text. Això exigeix una preparació que inculca, a qui la rep, cautela i un cert sentit de responsabilitat. El que es limita, pràcticament, a dir si una obra li ha agradat o no, a consciència que un altre crític podrà discrepar d'ell, no té en compte la possibilitat d'equivocar-se. No ha de tenir-la. Si l'obra criticada no li agrada i diu que no li agrada, no s'equivoca, puix diu el que sent; i si li plau i diu que li plau, passa el mateix. La confrontació amb l'opinió d'altres crítics dirà si la seva veritat és vàlida o no. Aquell que arriba a conclusions mitjançant una anàlisi pot tenir el dubte de si ha tingut en compte tots els factors del cas i si els ha utilitzat degudament. L'anàlisi l'obliga a anar amb compte. En principi es pot suposar que aquest tipus de crític obra imparcialment en fred, que no tracta de dir si l'obra comentada li plau o no, perquè es remet al resultat de l'anàlisi i allò no hi té importància; llegit un text, ell el sotmet a l'anàlisi sense prejudicis. Per això, en no imposar d'entrada els seus gustos personals, pot témer que es pot equivocar; i això és el que, si el crític té sentit ètic, li inculca un sentit de responsabilitat que l'obliga a mesurar el que diu, puix podria dir-se que ell no és sinó un mitjancer o torsimany d'idees. Un crític d'aquest caràcter mai no dirà alegrement que l'autor d'un text l'havia de sorprendre amb alguna cosa ben diferent de la que ha escrit, ni es queixarà perquè el tal autor no aporta cap innovació tècnica o repeteix la seva forma de fer literatura, perquè això no sortirà, de l'anàlisi d'un text. — VICENÇ RIERA LLORCA.

COMPRO

Llibres antics de valor i biblioteques,
per importants que siguin.
Pago tot el seu valor. Reserva absoluta.

PUVILL LIBROS, S.A.

Boters, 10 i Palla, 29, 08002 - BARCELONA
Tels. 318 29 86, 318 18 48 i 315 00 09.

el mèdium

Manuel Vilanova

Manuel Vilanova (Barbantes, Orense, 1944) és un dels poetes gallecs més importants i decisius pel que fa a la revifalla de la poesia gallega d'aquests últims anys. Acaba de guanyar el Premi de la Crítica pel seu últim poemari. Començà escrivint en castellà: Mejor el fuego (1972) i El cazador de días (1977). Després ho féu en gallec: A tarde cheia de verán (1979), E dire-vos eu de mister das cobras (1980) i A lénda das árbores de prata (1983), llibres amb què ha obtingut un ampli consens entre el seu públic. D'altra banda, Vilanova ha escrit inte-

ressants assaigs sobre Cernuda, Alberti i Rosales. El poema que avui presentem reflecteix d'allò més bé el que es pot considerar un dels trets substancials de la seva poesia: una especial capacitat associativa rera la qual Vilanova trenca i destrena un discurs poètic extraordinàriament dens i compacte, però obert alhora a una gran diversitat de sentits. Es tracta, doncs, d'un tipus d'obra que entronca perfectament amb els principals corrents de la poesia europea d'aquest segle.

ÀLEX SUSANNA

PENOMBRA

Eu, que non inventei que a vida
tivesse fulixe e vellas contas,
pasei horas mirando-a,
cheo de xuncos, ouvindo
o rumor do rio e dos cabalos.
Mirei a vida en mangas de camisa
e boca arriba, escribin poemas
cheos de estruturas e olvidos.
Entreguei-me as mulleres no tren
e subin ao tren dolorosamente.
Fixen o amor coa inexperiencia
do que desexaba fascinar
e tiña poucos anos.
Sobrenatural foi tamén o viño,
case como rosa no poema,
cheo de habitacións.
Errante, inventei a humillación
e vivin nas zonas de penumbra
onde miña mai me sorprendeu
chorando cando neno como agora choro
porque me sobe un cemitério.
Pasei as horas mirando-a e endexamais
falei de todo o que perdin
tras a máscara de ser nosoutros.
Escuros movementos foron a miña vida,
tivo a forma exacta do que cai
devagar no poente, levaba
comigo os sons de nenos mortos.
Eu vivin-na apoiado lixeiramente
en que non sabemos nada.

Jo, que no vaig inventar que la vida
tingués rovell i vells comptes,
em vaig passar hores mirant-la,
ple de joncs, escoltant
el brogit dels rius i els cavalls.
Vaig mirar la vida en cos de camisa
i de cara enlaire, vaig escriure poemes
plens d'estructures i obllits.
Em vaig lliurar a les dones en el tren
i pujava al tren dolorosamente.
Vaig fer l'amor amb la inexperiencia
de qui desitja fascinar
i té pocs anys.
Sobrenatural fou també el vi,
quasi com una rosa en el poema,
ple d'habitacions.
Errant, vaig inventar la humiliació
i vaig viure en les zones de penombra
on la meva mare em sorprengué
plorant quan era un nen com ara ploro
perquè em puja un cementiri.
Em vaig passar hores mirant-la i mai
no vaig parlar de tot el perdut
rera la máscara de ser nosaltres.
Foscots movementos foren la meva vida,
va tenir la forma exacta del que cau
lentament en la posta, duia
amb mi els sons de nens morts.
La vaig viure recolzat lleugerament
en el fet que no sabem res.

(traducció d'A. Susanna)

Una collecció
de llibres
per a excursionistes

Els trobareu a totes les llibreries

Publicacions de l'Abadia de Montserrat.